

Straatfotografie met een hart
**Kijken met je
zien met je**

ogen, gevoel

Willem Wernsen is straatfotograaf in hart en nieren. Wat veertig jaar geleden begon als hobby, is inmiddels een gepassioneerde levensinvulling geworden. Vanaf het begin portretteert hij mensen. Eerst in hun eigen omgeving, maar al snel toog hij de straat op om het sociale publieke leven vast te leggen. Willem vertelt aan Shoot wat hij in vier decennia heeft geleerd en hoe hij zijn foto's een eigen handschrift geeft. • Willem Wernsen

Straatfotografie is tegenwoordig hot en trendy. Maar straatfotografie is geen recente uitvinding in de fotografie. De pioniers van de fotografie waren de eerste straatfotografen.

Men noemt mij een straatfotograaf, maar eigenlijk ben ik bovenal een mensenfotograaf. Mijn werk bestaat grotendeels sociaal-documentair werk en straatfotografie maakt daar een belangrijk onderdeel van uit.

Ik raakte al heel vroeg gefascineerd door fotografie. Reeds als dertienjarig jongetje kocht ik tweedehands fotoboeken van de – in mijn ogen – grote meesters van de sociaal-documentaire en portretfotografie, allemaal in zwart-wit. Deze interesse in deze tak van de fotografie is gebleven en werd de rode draad in mijn eigen fotowerk.

Veertig jaar geleden kocht ik mijn eerste camera en begon ik mensen te fotograferen. Eerst in hun eigen habitat, later maakte ik directere portretten van karakteristieke mensen voor een zwart doek. De portretten in het eigen interieur voerden mij naar de karakterportretten, naar interactie tussen mensen. Dat leidde me naar de straat waar die interacties het sterkst zijn. Al gauw ging ik in

de openbaarheid op zoek naar mensen om te fotograferen.

Ook de interesse voor de medemens was van jongs af aan heel sterk aanwezig bij mij. Een gevoel hebben voor mensen is een must bij mijn vorm van fotografie. Zo kon ik mijn twee passies combineren: mensen en foto's maken. Van die twee componenten heb ik geprobeerd een eenheid te maken. Vanaf het begin pakte ik in mijn foto's het thema 'mensen' op en ik heb het niet meer losgelaten.

Inspireren, niet kopiëren

In de fotografie gaat het over techniek en over inhoud. De techniek kan men tamelijk vlug leren. Het werken aan de essentie van het beeld vraagt een meer persoonlijke en creatieve inzet van de fotograaf. Door het bestuderen en analyseren van het werk van de meesters die je bewondert, ontdek je dat er naast die techniek nog een ander aspect is, namelijk inhoud en visie.

Het keer op keer bestuderen van fotoboeken die ik als jongeman had aangeschaft, vormde de basis van mijn passie en hoe ik tot de dag van vandaag mijn werk maak. Ik wilde niet kopiëren, maar iets creëren dat uit mijn borst-

kas kwam. Kortom, ik ging op zoek naar een eigen signatuur. Ook nu ben ik nieuwsgierig naar alles wat er over fotografie te zien, te horen en te lezen valt. Dat draagt allemaal bij aan mijn leerproces en mijn ontwikkeling – nog steeds. Mijn gouden raad: blijf niet stilstaan na het afronden van een opleiding of na het behalen van een prijs. Het leerproces gaat door. Dus blijf nieuwsgierig.

Zo ga ik te werk

Hieronder licht ik mijn eigen fotografische workflow toe en geef ik enkele tips wat betreft het fotograferen op straat. Ik wil hiermee laten zien hoe ik te werk ga om mijn doel te bereiken. Daarmee beweer ik niet dat jij het zo moet doen. Voor mij persoonlijk bestaat er geen bijbel voor de fotografie. Techniek kan je leren, en het is ook een must die te beheersen, maar trek daarin vooral je eigen plan. Laat je niet gek maken over instellingen of over aantal pixels. Waar het in hoofdzaak over gaat, is de inhoud van je beeld, waarin je visie en authenticiteit toont.

De uitdaging op straat

De rust in mijn beginperiode bij het maken van de eigen omgevingsportretten en de portretten voor het zwarte doek verdween compleet bij de overstap naar het fotograferen op straat. Mijn eerste straatbeelden waren onrustig en onevenwichtig. Ik moest opnieuw op zoek naar de juiste composities, die bij straatfotografie al snel complexer waren. Het drukke en jachtige leven op straat dwong mij ertoe veel alerter te reageren. Zeker bij het aanspreken van de mensen moest ik vlug handelen. Mensen wilden wel meewerken, maar het moest vlot, want men had haast. Gelukkig had ik al geleerd de foto te visualiseren vooraleer ik hem maakte.

Dus werd het vooral oefenen om bij korte ontmoetingen of kortstondige gebeurtenissen het beeld vast te leggen dat ik al voor ogen had. Proberen het beeld precies zó te krijgen als ik in mijn hoofd had, was een opgave met moeilijkheidsfactor tien. Zeker met mijn niet bepaald handelbare 6x6-middenformaatcamera uit die tijd. Oefening baart kunst en met vallen en opstaan leerde ik vlug een beeld op mijn netvlies om te zetten naar een fotobeeld, vierkant en in zwart-wit.

Klein is fijn

Het is beter te werken met een wat kleinere camera. Dit komt bij de mensen minder confronterend over, vooral als je dicht bij je onderwerp staat. Zelf werk ik met een systeemcamera. Met een primelens erop blijft hij mooi compact. Mensen zien je dan ook als iemand die met zijn hobby bezig is, wat een bepaalde gemoedelijkheid schept. Het fotograferen met

Willem Wernsen is gefascineerd en geïnspireerd door het werk van de grote meesters.

compactere camera's wordt makkelijker geaccepteerd op straat. Systeemcamera's zijn zeer behendig om snel mee te kunnen werken in heel veel situaties. Kantelschermpjes laten toe om makkelijk vanuit verschillende standpunten te fotograferen. Ze vallen minder op en wegen niet zo zwaar. Kleine digitale camera's zijn kleine computers met optimale software geworden. Ook is tegenwoordig voor alle merken een uitgebreide range objectieven met een hoge optische kwaliteit beschikbaar.

Het gaat over de inhoud van je beeld, waarin je visie en authenticiteit toont.

Wat ik vooral wil meegeven, is dat de beste camera degene is die je in je handen hebt. Oftewel, je gaat heus geen betere foto's maken door steeds het allernieuwste cameramodel met de modernste snuffjes te kopen. Het is uiteindelijk de fotograaf die de foto maakt. Laat je niet lekker maken door mooie reclamepraktjes, maar probeer het beste te halen uit het toestel dat jij je kunt veroorloven.

De P van Probeer maar ...

Wat wel belangrijk is, is leren omgaan met je camera. Leer je camera en lens goed te bedienen. Stel de body naar eigen wens in, probeer op straat het constant zoeken naar de juiste instelling te vermijden door minstens een halfautomatische instelling zoals diafragma-voorkeuze te kiezen. Zo kom je ook zekerder over als je mensen vraagt om te portretteren. Aanleggen en je compositie maken, vooral het moment kiezen, pas op de ontspanknop drukken wanneer je ziet dat jou aanwezigheid bij de geportretteerde niet meer ter zake doet ... dit alles is een heleboel en moet haast tegelijkertijd gebeuren. Dat valt met training goed te leren. Maar als je daarbij ook nog alles manueel wil instellen, de lichtmeting moet controleren en bijsturen, ben je doorgaans te laat om het ultieme moment vast te leggen. Dat geldt al helemaal voor snapshots! Om mezelf de frustratie te besparen dat ik te laat afdruk, zet ik mijn camera op de P-stand. Ik noem die daarom de "P van Probeer maar". De ISO-instelling heb ik op automatisch staan. Indien nodig, corrigeer ik diafragma, sluitertijd en belichtingscompensatie, wat in de P-stand mogelijk blijft. Op die manier gebruik ik het gemak van de camera die alles voor mij kan berekenen.

Kies eens andere standpunten om verrassende stadsgezichten vast te leggen.

Al vanaf het begin met mijn de analoge camera werk ik met primelenzen (lichtsterke objectieven met een vast brandpuntsafstand). Mijn armen en benen zijn mijn zoommechanisme en flitsen doe ik zelden.

Meestal kijk ik van bovenaf op het gekantelde lcd-scherm, net als vroeger op het matglas van de Rolleiflex. Dat is ideaal als je al niet zo makkelijk door de knieën gaat als ik. Mijn camera doet het rekenwerk, zelf ben ik uitsluitend met het beeld bezig. Volledig geconcentreerd met wat er op het scherm plaatsvindt, maak ik mijn compositie en druk ik af op het moment dat ik juist acht. Heel soms corrigeer ik sluitertijd en diafragma vooraf bij het eerste zien van wat ik wil fotograferen. Toch laat ik de instellingen veelal zoals de camera dat aangeeft. Ik ken mijn objectieven en werk met diafragma's van $f/1.2$ tot $f/5.6$. Afhankelijk van het brandpuntsafstand, corrigeer ik wat. Voor mijn straatfotografie gebruik ik meestal het 23mm F2.0-objectief (equivalent met 35mm-kleinbeeld). Dit objectief komt doorgaans het meeste tegemoet aan mijn wensen van intensiteit en nabijheid.

Ontdekken op één plek

Het werkt bij mij niet om veel door de straten te lopen en te zoeken naar het ultieme shot. Ik blijf graag op één plek, bijvoorbeeld waar er veel terrasjes zijn of op markten en kermissen. Mijn tip voor de rondlopers: blijf eens op één plek staan en sla alles om je heen eens goed gade. In plaats van steeds de wereld tegemoet te lopen, laat je zo de wereld naar jou toe komen. Je zal ervan versteld staan hoeveel actie zich zomaar voor je ogen afspeelt!

Dichtbij de mensen

Ik kom heel dicht bij mijn onderwerpen. Mensen zijn op straat of druk met elkaar of helemaal in eigen gedachten verzonken. Ik verborg me niet en meestal merkt men mij niet

De beste camera is degene die je in handen hebt: "snapshots, het kan zelfs met de smartphone."

*Het leerproces gaat door.
Dus blijf nieuwsgierig.*

eens op. Als iemand mij toch opmerkt, wacht ik niet tot er een reactie komt. Ik maak meteen zelf contact en leg dan uit waarmee ik bezig ben. Daarbij geef ik altijd mijn visitekaartje af. Soms willen mensen je iets over zichzelf vertellen. Na het maken van de foto voelen ze zich even het middelpunt. Wees dan vooral belangstellend en neem er de tijd voor. Het kan zo maar zijn dat ze je verwijzen naar nog meer interessante omstandigheden verderop in de straat. Mijn motto: een vriendelijk

woord van pas, brengt een foto in de tas. Mijn interesse gaat vooral uit naar karakteristieke koppen. Dat heeft te maken met mijn fascinatie voor de oude zwart-witfilms van vroeger. Uiteraard zijn doorleefde gezichten en karakterkoppen ideale onderwerpen voor mijn zwart-witfotografie. Zie ik mensen die zo'n uitstraling hebben, kan ik het niet laten contact te maken. Ik stel mij netjes voor en vraag of ik een portret van hen mag maken. Dan leg ik kort uit dat ik hen graag wil fotograferen omwille van hun karakteristieke uitstraling. Meestal voelen mensen zich gevleid. Soms geeft een partner dat extra duwtje door dat te beamen. Je krijgt dan doorgaans een vol zelfvertrouwen stralende persoonlijkheid voor je lens. Soms vraagt men mij wat ik met de foto wil

doen. Ik antwoord dan eerlijk dat de kans bestaat dat hun portret in een nieuw boek gepubliceerd wordt. Zelden krijg ik hierop negatieve reacties. Eerlijk zijn, kordaat en vriendelijk antwoorden en de mensen recht in hun ogen blijven kijken: dat is de sleutel tot het kunnen maken van je beelden. Vertel dat fotograferen je passie is, eventueel dat je een cursus volgt en dat je bezig bent je verder te ontwikkelen. Geef een visitekaartje, zodat ze weten wie je bent, en stuur de foto als men er naar vraagt. Zo houden mensen hun vertrouwen niet alleen in jou, maar ook in je collega-straatfotografen.

Mensen benaderen

Het aanspreken van mensen is niet altijd en voor iedereen een makkelijke opgave. Heel

LINKSBOVEN - Wees altijd alert voor verrassingen.

RECHTSSBOVEN - Blijf eens op één plek en wacht het moment af.

wat fotografen moeten over een flinke drempel heen stappen. Voel je je angstig, ga dan vooral niet verkramp op de mensen af. Zoek geen grenzen op die je passie voor fotografie onder druk zetten. Dat ga je aan je foto's zien. Maar wie het wil proberen kan een stappenplan volgen om het aan te leren. Er zijn verschillende aspecten in de straatfotografie waar je je op kunt richten en waarmee je de drempelvrees om mensen aan te spreken helpt te overwinnen. De volgende tips kunnen dan ook een opstapje zijn om uiteindelijk zelf

ONDER - Kijk uit naar karakteristieke mensen.

Mensen vriendelijk benaderen levert meestal een foto op.

mensen op straat aan te spreken. Als je eenmaal merkt wat het met jou en je fotografie doet, als je de uitdaging ziet en erachter staat, wel, dan ben je al voor vijftig procent over die drempel. Dan rest nog slechts één stap om het zelf te proberen ...

Gebruik reflecties Je kan dichterbij de mensen komen maar toch op een afstandje blijven door te werken met de reflecties in etalageruiten. Kijk goed en positioneer je lens zodanig tegen de ruiten dat je de reflecterende stadsomgeving én voorbijlopende mensen in

beeld krijgt. Wacht op het juiste moment en je maakt al snel spannende beelden. Als je daarbij ook nog let op wat zich áchter de ruit, dus binnen, afspeelt, kan je dit alles samensmeden tot een nog mysterieuzere foto. Het fotograferen van die reflecties is sowieso al een creatieve uitdaging en terzelfdertijd ben je toch met mensen bezig op straat.

Bezoek evenementen Ben je zover dat je het aandurft je met je camera tussen de mensen te begeven, maar is het aanspreken zelf nog een stap te ver, zoek dan evenementen op. Ga dan

naar een kermis of naar jaarevenementen in je eigen woonplaats. Mensen hebben meestal alleen maar oog voor wat zich daar afspeelt. Wandel maar eens rustig door de mensenmassa en observeer tegelijkertijd. Blijf vooral vol zelfvertrouwen zichtbaar met de camera in je handen. Je bent daar vast niet de enige fotograaf. Ga op in de menigte, kijk om je heen en pak je momenten. Ikzelf blijf meestal langere tijd op een en de zelfde plek waar continu mensen zijn of langskomen. Daar gebeurt altijd wel wat. Soms zit er geen portret in, maar lukt een snapshot wel.

LINKS - Reflecties in etalages als opstapje om mensen te fotograferen.

ONDER - Evenementen en kermissen zijn het eldorado voor de straatfotograaf.

Van hondjes naar mensen Ben je dan zover dat je de drempel helemaal over wil, wandel dan eens door het stadscentrum, langs terrasjes of door een park. Let vooral op mensen met hun huisdier. Kleine hondjes zitten vaak op schoot bij de baas. De ervaring heeft me geleerd: vindt de hond je aardig, dan heb je ook de baas. Zie je een fotogeniek baasje of bazinnetje met een leuk hondje, of andersom, aarzel dan niet. Dit kan een ultieme foto opleveren. Ga er

Een vriendelijk woord van pas, brengt een foto in de tas.

dus op af en spreek de mensen vriendelijk aan. Vraag eerst hoe het hondje heet en of je het mag aanraken. Informeren naar het hondje is een prachtige opening die altijd werkt. Al vlug krijg je de naam van het beestje te horen. Dan kietel je Bello even onder zijn kin of aait hem over zijn bol. Hond blij, baasje blij. Dat is het moment om de vraag te stellen "Mag ik Bello samen met u portretteren?" Negen op de tien keer krijg je dan een positieve reactie.

Oefening baart kunst

Regelmatig krijg ik de vraag hoe je kunt scoren met je foto's. Mijn antwoord is dan altijd dat als je wil scoren je bij een sport- of voetbalclub moet gaan. Want fotografie is een leerproces, een ontwikkeling die je doormaakt. Uiteindelijk worden veel oefenen, geduld en volharding beloond. Dit wordt voelbaar in de vorderingen die je maakt, in het genieten

Mensen maken zich klaar voor het Caribbean Carnaval.

van je beelden en in het blijvende plezier in je passie. Ook geestelijke rijkdom is een te koesteren kostbaar bezit.

Dit jaar verschijnt er van Willem Wernsen een nieuw Nederlandstalig educatief foto-

boek over straatfotografie. Hierin gaat hij uitgebreid in op zijn werkwijze en geeft hij veel tips en voorbeelden. Willem geeft ook lezingen en workshops. Bezoek zijn website www.willemwernsen.com voor meer informatie en een agenda.

Vindt de hond je aardig, dan heb je ook de baas.

Straatfotografie in Moskou

De Russische ziel vatten in je beelden. Wat dat is, kan niemand precies vertellen. Maar eens je daar bent, weet je wat het is. • Kattoo Hillewaere

Moskou is een stad van extremen. Oud en nieuw wisselen elkaar voortdurend af. Je komt in de wereld van de bojaren en de tsaren. Van Dostojevski, Poesjkin en Tolstoj. Van Tsjajkovski en Rachmaninov. Van de Bolsjewieken en de Mensjewieken. Van de revolutie en het communisme. En natuurlijk ook van wodka en kaviaar. Vooral de laatste jaren heeft de metropool in korte tijd een hele metamorfose ondergaan. Tijdens mijn eerste bezoek in 1991 maakte ik kennis met een grauwe, grijze, kille en onvriendelijke Sovjet-stad. Bovendien werd ik meteen die eerste keer getraakteerd op tanks in het straatbeeld tijdens de korte staatsgreep in augustus van dat jaar. Het plaatje werd hierdoor nog complexer dan wat ik al in mijn hoofd had. Dat was het begin van de val van de Sovjet-Unie. Elke keer als ik er nadien terug-

Augustus 1991. Tanks in de straten rond het Rode Plein tijdens de poging tot staatsgreep op Gorbatsov.

keerde, vond ik een andere stad. Moskou is ondertussen helemaal opgefrist zonder dat het haar eigen identiteit verloren heeft. Heel even leek het erop alsof de stad af wou van haar Sovjet-verleden om zo snel mogelijk te lijken op een moderne Amerikaanse stad. Dat krijg je als alles wat uit die hoek kwam verboden was. Gelukkig hebben de Moskoviëten op tijd ingezien dat hun eigen Russische identiteit zo waardevol is. In plaats van die te verloochenen, hebben ze het opgepoetst.

Ze hebben de stad werkelijk nog mooier gemaakt door haar grondig te restaureren, tot in het absurde toe. Zelfs wat in het verleden onafgewerkt is gebleven, staat nu in al zijn pracht en praal te pronken alsof het er altijd zo al is geweest. Bijvoorbeeld Tsaritsino, het paleis dat in opdracht van Catharina De Grote is gebouwd maar nooit afgewerkt. Ze vond het ontwerp maar niets en liet de werken stilleggen. Ik heb het altijd al gekend als een stille mysterieuze plek met ruïnes en een grote vijver waar je niet meer dan een enkele visser

Fujifilm X-T2 16-55mm, 55mm 1/640 sec f/8,0 ISO 200

Het ene moment waan je je in de middeleeuwen. En het andere kom je in de wereld van hypermoderne architectuur, exclusieve winkels en galerijen. Dat maakt de stad net zo boeiend.

tegenkwam. Een paar jaar geleden is men op het idee gekomen om het oorspronkelijke ontwerp te voltooiën. Vandaag is het een geliefkoosde plek voor trouwparen en wandelaars. Moskou heeft er een hele nieuwe moderne stad bijgekregen. Deze is gelukkig op een redelijke afstand van het historisch centrum neergepoot. Ze mag er zijn en stoort absoluut niet bij de rest. Dat geheel vormt vandaag een moderne metropool die zich kan meten met steden als New York en Parijs.

Favoriete fotografieplekken

Zoals in elke grote moderne stad zijn industriële panden omgebouwd tot hippe alternatieve plekken. Veel sites zijn op het nippertje gered van de sloophamer en omgetoverd tot oases van rust midden in de hectische stad. Jonge moderne Russen komen hier werken,

Fujifilm X100F 23mm 1/60 sec f/2,5 ISO 5000

LINKS - Het terrein van Krasny Oktjabr is ook een ideale plaats voor avondfotografie.

Fujifilm X-T2 16-55mm - 51mm 1/800 sec f/5,6 ISO 200

Fujifilm X-T2 16-55mm - 51mm 1/800 sec f/5,6 ISO 200

BOVEN - De voormalige chocoladefabriek biedt genoeg interessante bedrijvigheid om uren rond te hangen met je camera tussen het jonge volk.

Fujifilm X-100F 23mm 1/40 sec f/2,0 ISO 640

Putin op een beer in de tentoonstelling 'SuperPutin' in Vinzavod, waar de leider op de meeste onwaarschijnlijke manieren verheerlijkt wordt.

De metro van Moskou

Toen Stalin aan de macht kwam, was er nauwelijks openbaar vervoer in Moskou. Hij liet in drie jaar tijd een groot metronetwerk bouwen. Het werd een van de meest extravagante architecturale projecten van de USSR. Stalin combineerde het nieuwe transportnetwerk met propagandadoeleinden. De stations werden gebouwd als paleizen voor het volk. Grote verlichte hallen met hoge kroonluchters, marmeren muren stralen de rijkdom uit van de maatschappij in aanbouw. De vele beeldhouwwerken en mozaïeken vertellen het sprookje van de toekomst.

Na de Socialistisch-Realistische bouwstijl van de beginjaren kwamen moderne metrostations. Die staan meestal niet op de lijstjes van de mooiste stations. Toch zitten ook hier pareltjes bij.

Conclusie

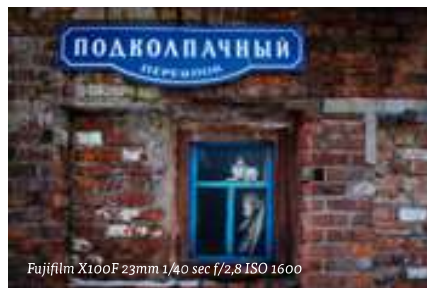
Moskou is zoveel meer dan het Rode Plein, het Kremlin, kloosters en kerken. Het is een stad die zich niet zomaar laat kennen, je moet er moeite voor doen. Veel boeiende plekken staan niet in de reisgidsen vermeld. Met een goede voorbereiding kan je er zelf naar op zoek. Op Youtube zijn hele interessante video's te vinden die je het andere Moskou

Fujifilm X100F 23mm 1/40 sec f/2,8 ISO 1600

Fujifilm X100F 23mm 1/40 sec f/2,8 ISO 1600

Fujifilm X100F 23mm 1/40 sec f/2,8 ISO 1600

Om de kleine steegjes van de oude stad wordt je op elke hoek verrast met street-art

Het is een stad die zich niet zomaar laat kennen, je moet er moeite voor doen.

dakterrassen met zicht op de rivier en op de kathedraal. Op de binnenkoer is er in de zomer altijd wel een of andere voorstelling of film te zien. Hoe dieper je de fabriek induikt, hoe meer je tegenkomt. Achter de hoge fabrieksmuren zitten galleries, redacties van kritische media, een fototentoonstellingsruimte met café en een bibliotheek verborgen. Ook Vinzavod, een voormalige bierbrouwerij, mouterij en wijnfabriek is een plek geworden waar kunstgalerijen welig tieren met een waaiër aan kritische maar evengoed extreem behoudsgezinde kunst. De vele graffiti en excentrieke jongeren vormen een gedroomd decor voor de straatfotograaf. Een derde plek waar ik graag ronddoel in de late uurtjes is de oudste buurt van Moskou. Je loopt er je door kleine steegjes en pleintjes, waar street-art je op elke hoek verrast. Ook hier hebben alternatieve zaken de buurt ingepalmd.

Fujifilm X-T2 16-55mm, 24mm 1/60 sec f/4,0 ISO 4000

Het metronetwerk van Moskou herbergt veel fotogenieke pareltjes.

laten zien. Of je kan je laten begeleiden door iemand die de stad kent. Het voordeel van een reisfotografie workshop is dat je op plaatsen komt waar toeristen niet komen en die uitgekozen zijn op hun fotogeniek karakter. Meer info voor fotografie workshops naar Rusland vind je op borka.be.

Straatfototips van Kattoo

Ik ben een echte straatloper. Dat kreeg ik vroeger als verwijt op school en thuis, maar nu haal ik daar mijn voordeel uit en draag het als een eretitel. Ik kom uit een klein verstikkend dorp waar de gordijntjes wegschoven als je langs de huizen liep. Waar de tamtam heel goed zijn werk deed. Rondlopen in de anonimiteit van een grote stad is daarom nog steeds het liefste wat ik doe. Ik kan er rondkijken en verhalen capteren met mijn fototoestel om zo dicht mogelijk tot de ziel van die stad te komen. Ze laat me vriendelijk toe zonder te oordelen en veroordelen.

Ik had net een gloednieuwe Nikon D750 gekocht toen de XT-2 van Fuji uitkwam. Ik kreeg het toestel in handen tijdens een workshop en was meteen verkocht. Al snel ruilde ik mijn Nikon-body en lenzen in voor Fuji. Niet omdat ik er niet tevreden over was, integendeel. Maar die Fuji deed mij zo hard denken aan de toestellen die ik had in het analoge tijdperk. Alle belangrijkste instellingen bedien je met knoppen aan de buitenkant zoals vroeger. Je hoeft niet meer in de menu te zoeken om iets te veranderen. Dit maakt het werk als straatfotograaf zoveel makkelijker. Want op straat is het een kwestie van snel reageren. Je kan geen kostbare tijd verliezen met de bediening van je fototoestel. Dat moet als het ware vanzelf gaan.

Naast het voordeel van snel werken komt dat door de afwezigheid van de spiegel het toestel een pak kleiner en lichter is dan een spiegelreflex. Als je een hele dag rondloopt en nog wilt genieten van de stad, is dat geen detail. Mijn rug is hier ook heel blij mee. En zonder rugpijn fotografeer ik met gemak van 's morgens vroeg tot in de late uurtjes.

Bovendien heb je de mogelijkheid om het toestel volledig op stil te zetten, zelfs de sluiters maakt dan geen geluid. De mensen rond je hebben vaak niet eens door dat je aan het fotograferen bent, want ze horen niets. Je bent op die manier als fotograaf onzichtbaar, waardoor je de situatie die je wilt vastleggen met je aanwezigheid nauwelijks verstoort. Je kan letterlijk boven je onderwerp hangen zonder op te vallen. Het lijkt alsof je de beelden op je scherm bekijkt terwijl je ongemerkt fotografeert.

Lensafwegingen

Ik tracht steeds zo dicht mogelijk bij mijn onderwerp te komen. Dat doe ik met een lichte breedhoeklens. Deze manier van fotograferen geeft een ander resultaat dan foto's die van op afstand met een telelens zijn gemaakt. Die afstand en afstandelijkheid kan je voelen.

Door dicht op je onderwerp te zitten trek je het meer in beeld.

Tijdens mijn eerste reizen was de Fuji XT-2 met de 16-55mm f/2,8 mijn vaste compagnon voor overdag buiten en de vaste 23 mm f/1,4 voor binnen en voor 's avonds. Daarmee voelde ik me veilig in de meeste omstandigheden. De zoomlens is geweldig, maar wel zwaar en groot om een hele dag mee op stap te gaan. Meer en meer liet ik ze op mijn hotelkamer liggen en ging alleen nog met de veel kleinere en lichtere vaste lens op stap. De kwaliteit is super en heeft toch steeds dat tikje meer

tegenover een zoomlens, hoe goed die ook is. In het begin voelde ik me zeer beperkt en zag ik overal beelden waar mijn lens te breed of te nauw voor was. Al snel leerde ik letten op die beelden die wel in mijn frame passen. Op den duur zag ik gewoon meer. Minder keuzestress geeft meer focus op het kijken zelf.

En aangezien een vaste lens lichtgevoeliger is dan een zoomlens, kan je in vrij donkere situaties nog gewoon verder werken. De camera's hebben al zo'n goeie kwaliteit in zeer hoge ISO-waarden dat ik niet wakker lig van korrel. Zoals je al kan raden, loop ik nooit rond met

RECHTS - Camera's leveren tegenwoordig zelfs bij hoge ISO-waarden een erg goede kwaliteit.

ONDER - Zet een systeemcamera op stil en je kunt mensen fotograferen zonder dat ze het doorhebben.

Fujifilm X100F 23mm 1/250 sec f/2,0 ISO 6400

Fujifilm X100F 23mm 1/125 sec f/2,0 ISO 1600

een statief. Ik heb liever mijn handen vrij om snel te reageren op wat ik zie. En hoe minder gewicht ik bij me heb, hoe liever.

Een laatste voordeel van een vaste lens is dat je zelf moet zoomen door dichterbij of verderaf te gaan. Dat heeft tot gevolg dat je veel bewuster gaat kaderen. Je zoomt niet met het gemak van een zoomlens omdat het nu eenmaal kan, maar omdat je je beeld echt zo hebben wilt.

Klein, kleiner, kleinst

De overstap van een fullframe spiegelreflex-camera naar een systeemcamera maakte een groot verschil in grootte en gewicht van zowel toestel als van de lenzen. Op een gegeven moment werd al mijn fotomateriaal gestolen. Dat gebeurde twee dagen voor een geplande reis naar Moskou. Ik had helemaal niets meer om mee te fotograferen en ik was een fortuin kwijt.

BOVEN - Wees snel, omdat een absurde situatie als deze spoedig een illusie kan blijken.

ONDER - Soms is het juist wachten tot het moment zich aandient.

Op aanraden van een collega heb ik toen een kleine compacte Fuji X100F gekocht en ben hiermee vertrokken. Ik voelde me wel erg licht bepakt voor een fotoreis, maar man, wat een toestel. Deze kleinood heeft dezelfde sensor als zijn grote broer waarmee ik voordien werkte. Het toestel heeft een vaste 23mm-lens, waarmee ik ook al werkte. Alleen past deze in mijn vestzak. Hiermee kwam ik al helemaal over als een toerist, waardoor mensen zich nog minder van je aantrekken en toelaten dicht in hun omgeving te komen. Sindsdien ga ik enkel nog met deze kleine camera op reis.

Op zoek naar het moment

Als ik op straat loop met een camera, dan verander ik in een jager. Steeds ben ik op zoek naar beelden die interessant zijn om vast te leggen. Soms zie je een situatie die maar een moment duurt en nadien weer weg is. Zoals deze man op de bank met een poppenbuggy naast zich. Voor mij was die scène een beeld uit de prachtige roman 'Het kleine meisje van meneer Linh' van Philippe Claudel. Wie het gelezen heeft, zal dit vast herkennen. Twee seconden na het maken van de foto kwam de kleine eigenares van de poppenbuggy in beeld en samen met haar opa wandelde ze weg. De absurditeit van het plaatje is niet meer dan een illusie en snel reageren om het vast te leggen is de boodschap. Voor andere beelden doe ik er langer over. Bij deze figuur uit Dostojevskij in de metro zag ik het decor voor een mooie foto. Dan wordt het wachten op het juiste moment. Van jager verander ik in een visser die geduldig wacht tot zijn prooi gaat bijten. Soms lukt dat, soms niet. Bij dit beeld ben ik een tweede keer teruggegaan om te krijgen wat ik in mijn hoofd had.

Wel of geen contact maken

In de meeste van mijn beelden komen mensen voor. Meestal maak ik vlug contact door even een kort teken te geven dat iedereen herkent als: "Geef het niet dat ik foto's maak?" Dat wordt steeds geapprecieerd. Of ik zie een grappige situatie, leg dat snel vast en lach dan eens als teken dat ik het niet stiekem doe. Ik heb er in Rusland nooit problemen mee gehad. Het is een zeer gemakkelijk land voor straatfotografie. Uiteraard helpt het zoals overal ter wereld als je de taal een beetje kent. Dat voordeel heb ik wel natuurlijk. Ik heb Slavische talen en fotografie gestudeerd. Met het organiseren van reisfotografie-workshops naar Rusland heb ik mijn twee grote passies verenigd in deze unieke job. Maar als je moeite doet om enkele woordjes van buiten te leren, krijg je al meteen veel sympathie en dat maakt het fotograferen van mensen makkelijker. Uiteraard maak ik niet bij elk beeld contact.

Gebruik de regel van derden om een foto rustiger om naar te kijken te maken.

Fujifilm X-T2 16-55mm, 55mm 1/200 sec f/8.0 ISO 200

je je foto's erg kan verbeteren. Probeer bij een wijds beeld steeds iets op de voorgrond te hebben om diepte te creëren. Maar kijk vooral goed rond. Absurdistan is overal en hoe meer

je kijkt, hoe meer je ziet. Zoals Carl De Keyzer zegt op zijn lezingen: "Een goede foto maak je niet, maar herken je." Ik kan mij daar helemaal in vinden.

Als ik ongevraagd fotografeer probeer ik dat zoveel mogelijk te doen zonder dat ze het door hebben, gewoon door te doen alsof ik met iets anders bezig ben. Ik kijk naast of achter hen of doe net of ik met mijn instellingen bezig ben. Maar altijd laat ik mensen in hun waardigheid. Ik ga mensen nooit fotograferen in een situatie die ik zelf niet zou willen. Maken ze een afwerend gebaar omdat ze niet willen gefotografeerd worden, dan wis ik dat beeld altijd. Dat zijn niet de foto's die ik wil hebben.

Tips voor sterke straatfoto's

Een goede compositie maakt het aangenamer om naar een beeld te kijken en leidt de aandacht naar de juiste plaats. Een veelgebruikte compositie is de regel van derden. We kijken onbewust langer naar de vier kruispunten en minder naar de randen van een beeld. Deze regel helpt als leidraad om een foto rustiger te maken om naar te kijken. Door het onderwerp op één van die kruispunten te zetten of in de buurt ervan, heb je al snel een compositie die in balans is. Dat maakt de foto meestal sterker en dynamischer dan het onderwerp in het midden.

Je kan ook spelen met lichte en donkere vlakken om de aandacht naar de juiste plaats te brengen. Het oog gaat altijd eerst naar de lichtste delen. Indien dat deel uitmaakt van je foto kan je ook hier rekening houden met waar je het lichtste deel plaatst.

Schaduw en zijn ook altijd heel dankbaar om mee te spelen. Hetzelfde geldt voor reflecties. Zie je een plas water, een glimmende vloer of een raam, kijk dan of je hier iets met spiegeling mee kan doen om je beeld interessanter te maken.

Vlakverdeling is een ander aspect waarmee

Gebruik licht en donker, spiegeling en vlakverdeling om foto's spannender te maken en diepte te geven.

Fujifilm X-T2 23mm 1/125 sec f/1.4 ISO 3200

Fujifilm X-T2 10-24mm - 11mm 1/2000 sec f/4.0 ISO 200